

УДК 81'27:81'276.1

К. А. Нужна – аспірант кафедри французької філології
 Інституту філології Київського національного
 університету імені Тараса Шевченка

Вплив *арго* на мовлення молоді у Франції

*Роботу виконано на кафедрі французької філології
 КНУ ім. Тараса Шевченка*

У статті простежено особливості молодіжного мовлення у Франції, проаналізовано основні різновиди молодіжного мовлення, особливу увагу зосереджено на основних характеристиках формування лексики мовлення молоді.

Ключові слова: соціолінгвістика, молодь Франції, французьке молодіжне арго, студентське арго, мовлення молоді передмістя, формування лексики, арго, верлан.

Нужная Е. А. Влияние аргю на речь молодежи Франции. В статье рассматриваются особенности молодежной речи во Франции, анализируются основные разновидности молодежной речи, обращается особое внимание на основные характеристики формирования лексики речи молодежи.

Ключевые слова: социолингвистика, молодежь Франции, французское молодежное арго, студенческое арго, речь молодежи пригородов, формирование лексики, арго, верлан.

Nuzhna K. A. The Argot Influence on the Youth Language of France. The article deals with the peculiarities of the youth language in France, the main varieties of the youth language are analyzed, the main characteristics of the lexical formation in the language of young people are discussed.

Key words: sociolinguistics, youth of France, French youth argot, student argot, suburb youth language, lexical formation, argot, verlan.

Постановка наукової проблеми та її значення. У сучасному суспільстві питання функціонування мови постійно перебуває у центрі уваги лінгвістів. У 50-ті роки ХХ ст. формується новий напрям дослідження мови – соціолінгвістика. Учені-соціолінгвісти вивчають залежність мови від суспільства та різноманітних соціальних факторів.

Питання про вплив суспільства на мову вперше розглядається ще в XVII ст. Такі вчені-мовознавці, як Ф. де Соссюр, Ш. Баллі, У. Лабов, Є. Д. Поліванов, А. Мейє (A. Meillet), М. Коен (M. Cohen), А. Доза (A. Dauzat), О. Соважо (A. Sauvageot), Л.-Ж. Кальве (L.-J. Calvet), П. Гіро (P. Guiraud) досліджували цю проблему.

На сьогодні «людський фактор» вважається невід'ємним складником досліджень у різноманітних галузях, а особливо у сфері лінгвістики. Мова розглядається в безпосередньому зв'язку з індивідом, його мисленням, світовідчуттям, духовною культурою й практичною діяльністю. У цьому контексті саме молодіжне мовлення являє собою важливу та перспективну сферу лінгвокультурологічного дослідження й аналізу.

Інтерес до вивчення французького молодіжного арго постійно зростає. У багатьох країнах світу вчені приділяють особливу увагу саме вивченню молодіжного мовлення як основного джерела збагачення мови новими виразними засобами. Серед французьких учених, які досліджують молодіжний соціолект, слід назвати Д. Франсуа-Жежер (Denise François-Geiger), Ж.-П. Гудайє (J. P. Goudaillier), М. Сурдо (M. Sourdot), Е. Ліож'є (Liogier), Л.-Ж. Кальве (Louis-Jean Calvet), Ж. Бенсімон-Шукрун (G. Bensimon-Choukroun). Цим пояснюється *актуальність* теми статті. До того ж в Україні не було проведено комплексного аналізу французького молодіжного мовлення.

Мета статті – охарактеризувати особливості молодіжного соціолекту у французькій мові та основні характеристики його формування.

Об'єктом дослідження обрано лексичні одиниці молодіжного мовлення Франції.

Предмет дослідження – лінгво-комунікативні особливості молодіжного мовлення.

Наукова новизна роботи полягає в комплексному дослідженні особливостей мовлення французької молоді. Уперше в Україні досліджують студентське арго і мовлення молоді передмістя, а також особливості формування лексики у французькому молодіжному мовленні. У статті розглядаються джерела поповнення лексики мовлення молоді.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Молодь Франції – представники різних верств населення, різних міст і регіонів. Серед них вирізняються

молоді люди, які мають схильність до навчання та бажають отримувати нові знання, а також володіють усіма необхідними засобами та зв'язками для отримання належної освіти в найпрестижніших французьких навчальних закладах. Однак існують й інші групи молодих людей, які не мають можливості отримати освіти, оскільки є недостатньо забезпеченими або ж є вихідцями з арабського та африканського світу. Це так звана «молодь передмість». Молодь передмістя, *la caillera* (*la racaille*) – «зłodії, шахраї», як вони самі себе називають, перебуває ніби у вигнанні від суспільства (*le ban du lieu*), тому і проголошує передмістя (*la banlieu*) своєю власною територією. Вони винаходять свою власну особистість, на яку значною мірою впливає культура афроамериканців, хіп-хоп, особистість, що характеризується чотирма основними формами вираження: музика (реп); письмо (графіті); одяг (футболки, спортивний одяг, кеди та кепки, перевернуті козирком назад); мова (їхня власна вигадана мова (*langage des cités* чи *parler des jeunes*), яку вони ще називають «тесі» за принципом кодування) [6].

Однією з основних характерних особливостей молоді, які досліджують учені сьогодення, крім наслідування тенденцій моди та зачісок, є їхній підхід до вживання й використання мови як засобу вираження оцінки, експресії та емоцій. Молоді люди формують і переформовують своє мовлення залежно від їхніх потреб та соціального статусу [2].

Мова молоді – це мова, якою спілкуються молоді люди, це дзеркало суспільства, культури. Молодіжний соціолект живий, постійно поповнюється новими лексичними засобами та змінюється. *L'argot français contemporain* (сучасне французьке арго) – це форма розмовного арго, яким спілкується молодь Франції. Цю мову ще називають *langue djeuns* (від *djeuns*, що на арго позначає «молодь»), так як більшість його користувачів – це молодь, а також *langue des cités* або *argot des cités* (мова передмість), тому що нею розмовляють, зокрема, мешканці приміських кварталів Парижа.

Залежно від того, яка молодь спілкується, використовуючи специфічні елементи мовлення, розглядається молодіжне арго молоді, що навчається, та молодіжне арго представників передмістя.

Мовлення школярів і студентів наближене до професійного мовлення. Це закриті групи, у яких на особливості мовлення впливає атмосфера, у якій навчаються представники цих груп, дисципліни, які вони вивчають, і, звичайно ж, викладачі або вчителі, що роблять свій внесок у розвиток дітей і молоді. Школярі та студенти не прагнуть приховати інформацію, вони хочуть самоствердитись і тому створюють своє власне мовлення. За твердженнями вчених, що займаються проблемами арго, найвідомішими та найвиразнішими є арго саме студентів, представників Політехнічної школи й Вищого військового училища Сен-Сір [3].

Le français des cités – це тип сучасного арго (у лінгвістичному сенсі), головним чином ідентифікуючий. Згідно з твердженням французького вченого П'єра Гіро, «арго – це ознака бунту, відмови та глузування над встановленим порядком, якому повинна слідувати кожна людина в суспільстві» [4].

На території, де проживає населення, що вважає себе вигнанцями, манера спілкування повинна відображати культуру протистояння принципам, визволення за допомогою бунту. Проте в такій манері спілкування можна вбачати і своєрідну гру: представники передмість почуваються краще, позиціонуючи себе як виганців і протиставляючи себе іншим представникам суспільства.

Молодіжне мовлення відрізняється від мовного стандарту характерними особливостями формування лексики. Є два основних типи процесів формування лексики: лексико-семантичні (метафора, синонімія, метонімія) та словотвірні (деривація, додавання або заміна суфікса, повторення того самого складу (редуплікація), формування аббревіатур, скорочення (апокопа – скорочення одного чи кількох кінцевих складів слова та афереза – скорочення одного або багатьох складів на початку слова) [1].

У молодіжному мовленні відчувається значний вплив таких видів арго:

– *javanais* (жаване) – це давня мова-кодування, яка полягає у введенні звуків «av» та іноді «ag» між складами слова. Наприклад: *Marcel – Mavarçavel, abricot – avabravicaivot* [5, 42–43].

– *louchébem* (лушебем) або *largonji* (ляргонжи) – це арго паризьких та ліонських м'ясників другої половини XIX ст. Початкова приголосна змінюється на приголосну *l* і, у свою чергу, переноситься в кінець слова, а потім додається арготичний суфікс, такий як *-ième, -ji, -oque, -muche*, наприклад: *boucher – loucherbem – louchérbem; jargon – largonji* [5, 38–41].

Найпоширенішим різновидом арго є *verlan* (верлан). За походженням це код, секретна мова, яку використовують лише окремі особи за різноманітних причин: належність до угруповання, незрозумілість для інших. Його використання може бути охарактеризоване як бажання перевернути культурні норми так само, як молодь носить кепки, перевернуті козирками назад, або спортивну

форму навиворіт. Верлан дає змогу створити «дзеркальну мову», що вказує на відмінності користувачів такою мовою, які не визнають у суспільстві.

Верлан – це мовленнєва гра, яка функціонує як певне кодування стандартної французької мови. Кодування полягає у зміні складів у слові. Така інверсія складів зазвичай супроводжується дзвінкістю [6].

Дослідивши слова та вирази з молодіжного мовлення, що використовуються у фільмі Матьє Кассовіца «Ненависть», ми з'ясували, що верлан є одним із найпопулярніших засобів формування лексики в молодіжному мовленні, а особливо в мовленні молоді передмістя.

– *Où est le té-shi?* (Де наркотики?) – слово утворене за допомогою простої інверсії (*le shit – le té-chi*), слово *shit* запозичене з англійської мови [7].

– *Eh Vinz, tu vas vraiment fumer un keuf si Abdel est meurt?* – *Bah ouais qu'est c'tu crois, tu veux être le prochain re-beu à te faire fumer?* (Гей, Венз, ти насправді хочеш підпалити поліціанта, якщо Абдель мертвий? – Звичайно ж, а як ти гадав, невже ти хочеш стати останнім арабом, якого підпалять?) – слово *un keuf* утворене за допомогою інверсії та усічення останнього складу (*le flic – le keufli – le keuf*), слово *le re-beu* утворене за допомогою двох інверсій та додавання звуку (*arabe – beur – reub – re-beu*) [7].

Окрім засобів формування лексики джерелом поповнення молодіжного аргю є запозичення з іноземних мов, серед яких домінує англійська мова.

– *On est cool ici.* (Тут спокійно.)

– *C'est fun.* (Це кумедно) [7].

Молодіжне аргю представлено не лише в усному варіанті. Молоді люди часто використовують процеси скорочення для створення SMS-повідомлень і переписки в Інтернет-чатах. Також засобами вираження емоцій слугують графічні смайли та графіті.

Лексичні елементи французького молодіжного мовлення виступають важливим джерелом для поповнення лексики засобів масової інформації, політичних промов і літературних творів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи проведене дослідження, зазначимо, що молодіжне аргю сьогодні стає одним з основних засобів поповнення словників нормативної мови. Саме тому багато вчених-соціолінгвістів займаються дослідженнями проблем молодіжного мовлення.

Ми розглянули основні характеристики молодіжного мовлення, охарактеризували його різновиди, а також проаналізували процеси формування лексики молодіжного аргю. З'ясовано, що одним з основних джерел поповнення лексики молодіжного мовлення є французьке аргю та його різновиди.

Залишається ще багато аспектів, які необхідно дослідити. Ми досліджуватимемо характеристики груп молоді, яка навчається, та прослідкуємо за змінами, що відбуваються в мовленні молоді передмістя, проаналізуємо вплив лексики молодіжного мовлення на мову засобів масової інформації, охарактеризуємо психологічний аспект існування мовлення молоді.

Список використаної літератури

1. Молчанова О. М. Роль та місце аргю у сучасній французькій мові [Текст] [Електронний ресурс] / О. М. Молчанова. – Суми, 2003. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/FilolNauk/2008/296.pdf
2. Magdeline Princess Bembe. The use of slang among black youth in Gauteng [Text] / Magdeline Princess Bembe. – South Africa : University of Johannesburg, 2006. – 107 p.
3. Dauzat A. Les argots: Caractères – évolution – influence. [En ligne] / Albert Dauzat. – Paris : Librairie Delagrave, 1956. – P. 46–47. – Режим доступу : <http://quod.lib.umich.edu/g/genpub/arq4654.0001.001/5?view=image&size=100>
4. Guiraud P. Argot [Texte] / Pierre Guiraud. – Paris : P.U.F., 1976. – 128 p.
5. Merle P. Argot, verlan et tchatches [Texte] / Pierre Merle. – Toulouse : Editions MILAN, 1997. – 64 p.
6. Messili Z. Langage et exclusion. La langue des cités en France [En ligne] / Zouhour Messili, Hmaïd Ben Aziza. – Cahiers de la Méditerranée, 2006. – Режим доступу : <http://cdlm.revues.org/index729.html>

Джерела ілюстративного матеріалу

1. Сценарій до фільму «Ненависть» (La Haine).

Статтю подано до редколегії

05.03.2012 р.